

Kuidas suurendada valla teedel turvalisust ja liiklusohutust?

Harku vallavalitsuses toimus kohtumine transpordiameti esindajatega, kuidas muuta Harku vallas liiklus sujuvamaks ja ohutumaks ning vähendada liiklusest tekkivat müra.

GERT GREGOR KÄLLO
vallavalitsuse teedespetsialist

Arutati, millised oleks võimalused muuta veelgi ohutumaks Tallinna-Rannamõisa-Kloogaranna maantee liiklusohutlikud kohad, ringristmike ohutumaks muutmise võimalused jalakäijatele ja talvine teehoolitus.

Samuti räägiti Tabasalu ja Muraste ringristmiku arendamisest, Rannamõisa-Luige tee – Hiie tee ristmikust, Harku liiklussõlme tulevikust ning Tilgu tee uuringutest.

“Paljud valla aktiivsed inimesed mõtlevad kaasa, kuidas meie valla liiklust turvalisemaks muuta. Vallavanemana saan kinnitada, et vald tegeleb igapäevaselt liiklusohutuse ja turvalisuse küsimustega kogu valla territooriumil. Ohutuse suurendamiseks teedel ei piisa aga ainult valla pingutustest, sest osa teid kuulub transpordiametile, kellega koostöös monitooritakse ja analüüsitakse olukorda ning vajadusel võetakse vastu korralduslikke otsuseid.

Nagu me kõik teame ja oleme ka omal nahal tunda saanud, läbib Harku valda väga suure liiklusega Tallinna-Rannamõisa-Kloogaranna maantee. Valda läbivate riigiteede korrahoiu, ohutuse, liikluskorralduse ning investeeringute eest vastutab transpordiamet. Järgnevate aastate fookus Tallinna-Rannamõisa-Kloogaranna maanteel on kindlasti Muraste ja Tabasalu ringristmike rajamine.

Kindlasti hoiame mees ka seda, et ülekäigukohad, tähistatud ülekäigurajad ning kiirust piiravad märgid ei loo iseenesest turvalisust. Tarkis on ka mõistvaid kodanikke, autojuhte, kes liikluskorraldusvahendeid austavad. Mitte vähetähtis roll ei ole jalakäijatel, kes samuti peavad ennast nähtavaks tegema ning arvestama autodega. Ainult üheskoos saame luua turvalise elukeskkonna ning me kõik jõuame kenasti oma soovitud sihtkohta,” sõnas Harku vallavanem Katrin Krause.

TALLINNA-RANNAMÕISA-KLOOGARANNA MAANTEE LIIKLUSOHTLIKUD KOHAD

Tiipjuhul on liiklus Kloogaranna maanteel väga tihe. Millised oleksid lahendused maantee turvalisemaks muutmiseks nii autojuhtidele kui ka jalakäijatele? Näiteks Tiskreoja ringtee kohta on kerkinud hulk probleeme. Üks neist on liiklusest põhjustatud müra, mis häirib teearseid elanikke. Müratõkke rajamise kohustus oli algul arendajal. Ja kuigi praegu jäävad müratasemed mõõtmiste järgi normide piiresse, häirib liiklusemüra elanikke endiselt. Sealset elanikke on ka teada andnud, et ei soovi elada „müüri taga“, mistõttu on lahenduseks pakutud puude juurde istutamist ja muu kõrghaljastuse rajamist. Transpordiamet on uurinud ka alternatiivsed lahendusi müratõkkele, nagu näiteks pleksiklaasist hooldusvaba sein.

Ühe võimalusena oli kõne all kiiruse alandamine sellel lõigul, kuid see poleks mõjus, sest liikluskeskkond ei ole seal linnaline ja

tunnetuslik kiirus tõuseb. Samuti on tee ehitatud piisavalt laiaks, et tagada suurem kiiruspääs, kui seda oleks 50 km/h. Valmis on ehitatud taristu, mis tagab kiirusel 70 km/h mootorsõidukitele ohutu liiklemise.

Ühe probleemina on tõstatunud Tiskreoja ringristmikul jalakäijate ülekäigukoht. Milline oleks võimalik lahendus, et muuta see turvalisemaks ja millised on võimalikud edasised tegevused? Pärast probleemi esile toomist lepitati kokku, et transpordiamet tellib juba sel aastal analüüsi (ekspert hinnang), et selgitada põhjalikumalt probleemi olemust ja leida alternatiivseid lahendusi, nagu näiteks rajada fooriga reguleeritav ülekäigukoht või muu lahendus. Arutelu tulemusena selgus, et klassikaline ülekäigurada ei ole selles paigas sobiv lahendus, sest seal on 2+2 sõidurada, mis on jalakäijale teeületuseks pikem maa ning tekib liiklusohu, kui sõidukid ei jää mõlemal rajal seisma. Kaalutud on ka täristite paigaldamist, kuid selle nõrk külg on, et sellest tuleneks rohkem müra.

Lisaks sellele, et ringtee oleks ohutu ja turvaline kõigile liiklejatele, soovib Harku vallavalitsus, et see oleks ka esteetiline ning soovib rajada ringtee keskele haljastuse või sümboli. Transpordiamet pole põhimõtteliselt idee vastu, kuid vald peaks edastama oma ideed transpordiametile. Arvestada tuleb, et rajatav sümbol ei tohi varjata liiklejatele nähtavust ega olla valgustusega rajatis.

Murastesse ja Tabasallu planeeritava ringtee (Tabasalu keskuse juures) asjus peab vallavalitsus pöörduma transpordiameti poole, väljendama soovi nende objektide kaasrahastamiseks. See aitaks kiirendada nende liiklusohutlike kohtade lahenduste teostamist. Praegu on Muraste ristmikule rajatava ringtee ehitus planeeritud 2030. aastaks, kuid valla hinnangul on see liiga kauge tähtaeg. Alternatiivina tuleks kõne alla võimalus rajada Muraste ristmikule fooriga ristmik. (Foori ettepanek jõuab lähiajal transpordiametis vastavasse töögruppi arutamisele ja otsustamisele.)

Üks liiklusohutlik koht on Harku tee ristmik Tabasalu ja seda olenemata reaalsete liiklusõnnetuste statistilisest vähesusest. Ühe lahenduseks arutati, et analüüsida 50 km/h piiranguala pikendamist Merepiiga tee ristmikuni või sellest edasi (kuni järgmise 50 km/h piiranguala alguseni kiriku juures). Pikemas perspektiivis on plaanitud rajada Harku tee ristmikule ringtee või pakkuda muu alternatiivne lahendus.

Viti tankla juures on transpordiametil plaan ehitada ümber Viti ristmik koos bussipeatustega (sh vajadusel nende nihutamise) ja jalgteede ühendamine bussipeatustega. Ka selle puhul on ligikaudne realiseerimise aeg praegu aasta 2030.

On soov, et Murastes rajataks uus väljasõit maanteele Loovälja ja Karu tänava poolt. Transpordiameti esindajate sõnul pole seda võimalik teha, sest see poleks kooskõlas kehtivate projekteerimisnormidega. Selle väljasõidu rajamiseks tuleb kaaluda liikluskorralduslikke muudatusi.

HARKU LIIKLUSSÕLME TULEVIKUVAADE

Harku liiklussõlme projekteerimisfaas on jõudnud lõpusirgele. Transpordiamet soovib projektiga edasi minna, kuid praegu ei ole sellele plaanile rahastust. Projekti kogumaksumus on üle 30 miljoni euro. Kuna praegu ei ole rahastust, et ole võimalik seada ka teostuse tähtaega.

ANALÜÜS TILGU TEELE

Tänavu jaanuari algul sõlmis transpordiamet Teedeprojekt OÜ-ga ekspert hinnangu koostamise lepingu, et uurida alternatiivlahendusi klindiserva piirkonnas. Lepingu täitmise tähtaeg 6. juuni 2024 ning lepinguprojekt ja HD on leitav riigihangete registrist (nr 271613). Vald on tellinud Tilgu tee tagumisele lõigule KSH eelhindangu.

Transpordiamet pakkus Tilgu tee munitisipaalomandisse andmist. Teemat arutatakse edaspidi.

TEEREMONT JA EHITUSPLAANID

Nagu igal aastal, teeb transpordiamet ka tänava teede joonimist ja teisi pidevaid remonditöid. Samuti on plaanis Vääna ja Keila-Joa vahele “Tisleri” peatuse bussitaskute ja platvormide rajamine. Ka rajab transpordiamet koostöös vallaga Tallinna-Rannamõisa-Kloogaranna maantee äärde Kodu ja Ranna tee vahelisele lõigule kergliiklustee.

Kohtumisel osalesid vallavanem Katrin Krause, abivallavanem Vello Viiburg, haldusosakonna juhataja Ergo Eesmaa, teedespetsialistid Raivo Altmets ja Gert Gregor Käлло.

Transpordiametist olid nõupidamisel teehoiuteenistuse Põhja osakonna juhataja Viktor Kisseljov ja Põhja osakonna korrahoiu ja liikluskorralduse üksuse juhataja Margus Magus.

Olge tähelepanelikud: maamaksu arvetes võib esineda vigu

Maksu- ja tolliamet (EMTA) alustas veebruari alguses maamaksuarvete väljastamist. Täna on selgunud, et arvetes on vigu.

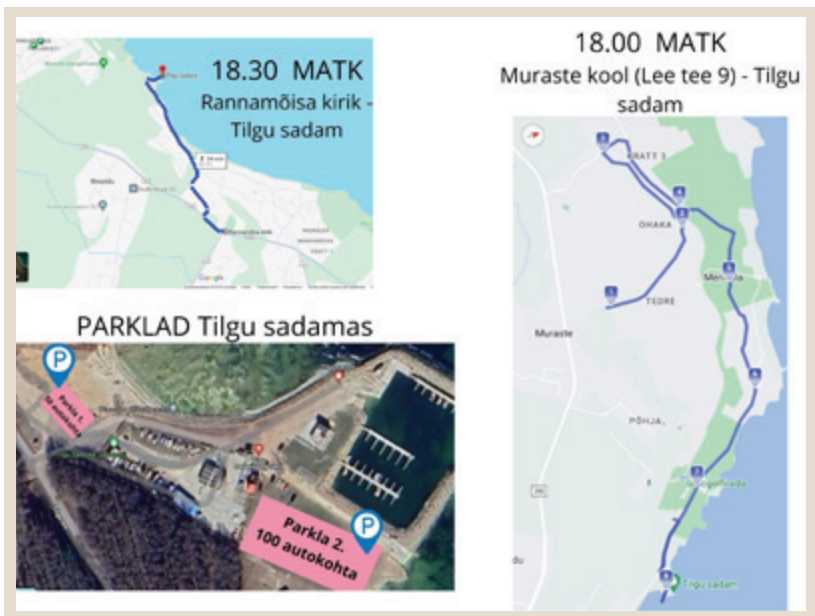
EMTA teates omavalitsustele seisab, et enim esinevad vead on järgmised: koduomanike maksusoodustuse puudumine, maks on arvutatud endisele omanikule või osal maaomanikel valele omandiosale.

Vallavalitsus palub maaomanikel, kelleni maamaksuteated jõudnud on, teate enne maamaksu tasumist kriitilise pilguga üle vaadata ning kahtluste ja küsimuste korral pöörduda maakorraldaja Leigi Onga poole e-posti aadressil Leigi.Onga@harku.ee või telefonil 5836 6637. **HVT**

Liikluskorraldusest öömatka ajal

Seoses 23. veebruari õhul toimuva öömatkaga on muudatusi liikluskorralduses. Kohati on piiratud liikluskiiirus 10 km/h tunnis ning väga ettevaatlik tuleb olla ka seepärast, et teedel liigub palju inimesi. Turvalist liiklemist matka piirkonnas aitavad tagada liikluskorraldajad. Matkakolonnid ees ja taga on helkurvestiga korraldaja. Sõidukijuhtidel palume järgida ajutisi liiklusemärgid ja liikluskorraldajate märguandeid. Mitmesse kohta on paigaldatud ajutised liiklusemärgid kiirusepiiranguga 10 km/h ja jalakäijad teel.

Liiklusreguleerijad korraldavad parkimist kahel parkimisplatsil. Esimene parkla mahutab umbes 50 ja teine 100 sõidukit. Tavapärastel öömatkal kaks alguspunkti: esimene matka läheb teele kell 18 Muraste kooli juurest (Lee tee 9). Matk liigub mööda metsarada ja mere äärest Tilgu sadamasse. Matka teine alguspunkt on Rannamõisa kiriku juures ja see matka stardib kell 18.30. Marsruut kulgeb Rannamõisa kirik – Tilgu tee – Tilgu sadam. **HVT**

LÜHIDALT

HAJAASUSTUSE PROGRAMMI TAOTLUSVOOR ON AVATUD KUNI 1. APRILLINI

Hajaasustuse programmi 2024. aasta taotlusvoor on avatud 1. veebruarist kuni 1. aprillini 2024. Taotlus tuleb esitada allkirjastatuna paberil või digitaalselt Harku vallavalitsusse.

Programmi eesmärk on tagada hajaasustusega maapiirkondades elavatele peredele head elutingimused ning seeläbi aidata kaasa elanike arvu püsimisele hajaasustusega maapiirkondades. Eesmärgi saavutamiseks toetatakse programmi majapidamiste vee-süsteemide, kanalisatsioonisüsteemide, juurdepääsuteede ning autonoomsete elektrisüsteemidega seotud tegevusi.

Hajaasustuse programmi programmdokumendi ja taotlusevormid leiab Harku valla ning Riigi Tugiteenuste Keskuse kodulehelt. Harku valla poolne programmi kontaktisik on Brigita Perm, brigita.perm@harku.ee, tel 5880 1238. **HVT**

VABAÜHENDUSTE ARENGUHÜPPE TAOTLUSVOOR ON AVATUD KUNI 15. MÄRTSINI

Arenguhüppe (AH) taotlusvoor eesmärk on toetada tegevusi, mis võimaldavad vabaühendustel tõhusamalt nii oma põhikirjalisi kui ka avalikest huvidest lähtuvaid eesmärgi saavutada nii piirkondlikul, üleriigilisel kui ka rahvusvahelisel tasandil.

Taotlusi saab esitada ajavahemikul 15. veebruar – 15. märts 2024. Kes saavad toetust küsida ja milliseid tegevusi toetatakse ning kui palju saab toetust taotleda?

Loe pikemalt Harku valla kodulehelt. **HVT**

VALLAMAJA ON AVATUD:

Kallaste 12, Tabasalu

Esmaspäev ja neljapäev 8–18

Teisipäev ja kolmapäev 8–16

Reede 8–14.30

AMETNIKE VASTUVÕTUAJAD:

Ametnike vastuvõtt toimub eelregistreerimisega teenistujate telefoni ja e-kirja teel.

Esmaspäev 14–18

Neljapäev 9–12.30

Harku vald vajab III kooliastme õpilastele loodud progümnaasiumi

Harku vallavalitsusel valmis Harku valla koolivõrgu ülevaade. Koostöös Tallinna ülikooliga analüüsisime eri võimalusi, et tagada kõikidele lastele III kooliastmes kvaliteetne haridus.

Arutelude käigus kaasasime protsessi lisaks teadlastele ja ekspertidele ka koolijuhid ja lapsevanemad. Kõigis Harku valla koolides toimusid koolivõrgu teemalised avalikud arutelud. Selle tulemusena kirjeldasime võimalikud mudelid, kuidas on võimalik korraldada III kooliastme õpet sellisel, et kõik valla õpilased saaksid võimalikult hea hariduse.

Jõudsime selgusele, et hea hariduse saamiseks vajalikke tingimusi saame kõige paremini luua spetsiaalselt III kooliastme õpilastele loodud progümnaasiumis, mis keskendub 7.–9. klassi õpilastele, toetades teismeliste vajadusi nii õppimises kui ka isiksuse arengus. Kogukonna ja ekspertide tähelepanekuid arvestades koostasime Harku valla progümnaasiumi esmase väärtuspakkumise.

Igal õpilasel on oma arengurütm ja vajadused. Haridus peab olema laste individuaalsete omadustega kooskõlas. Teismeeas toimub noore inimese arenguhüpe, millega kaasnevad muutused mõjutavad inimese minapilti, eneseregulatsiooni, kognitiivseid võimeid, riskikäitumist, suhteid, tundlikkust erinevatele motivatsioonilikele ja muud isiksuse arenguga seotud protsessidele. On tähtis, et kooli õppekeskkond ja -korraldus arvestaksid teismelise arengu eripärade ja vajadustega. Eestis on õpilaste kooliga seotud heaolu uuringust selgunud, et praegune haridussüsteem ei ole sellega päris hästi toime tulnud.

KOLM OLULIST ASPEKTI

Harku valla koolijuhid peavad III kooliastme õpilastele parima koolikeskkonna loomisel oluliseks kolme aspekti: õppeprotsessi kujundamine, kooli juhtimine koos õpetajate arengu toetamisega ning füüsiline ja sotsiaalne õppekeskkond.

Õppeprotsessi kujundamise juures peavad koolijuhid oluliseks arvestada koolipäeva korralduses teismeliste bioloogilise unerütmi eripärasid (hilisem algus, paindlik koolipäeva sisenemine). Samuti, et rakendatakse õppevorme, kus õpilastel on võimalik ise uurida, katsetada ja luua uusi lahendusi ning leida elulisi seoseid õpitavaga. Koolis pööratakse süsteemset tähelepanu õppijate sotsiaal-emotsionaalsete ja õpioskuste arendamisele – vastavad programmid on õppeprotsessi integreeritud. Toetatakse õppija eneseteadlikkust. Kasutatakse paaris- ja rühmatööd, et sotsiaalseid võimeid täiustada ning gruppis töötamist analüüsida.

Juhtimise ja õpetajate arengu toetamise puhul toovad koolijuhid esile, et õpetajad saavad süsteemset metoodilist tuge sihtrühma vajadustele vastava õpetamismetoodika rakendamiseks.

Uues progümnaasiumis loome ülalpool toodud aspekte arvesse võtva õpikeskkonna. Õppeprotsess on võrdsele kättesaadav kõigile Harku valla õpilastele, kes on lõpetanud 6. klassi ning puudub vajadus valida koolide vahel ja nendesse kandideerida. Loomes eakohased võimalused iseseisvuseks ja isetoetamiseks, tagades hooliva ja austava toe õpetajatelt. Võimaldame tähenduslike suhete loomist ja hoidmist eakaaslastega ning kujundame vajalikke sotsiaal-emotsionaalseid oskusi teismee väljakutsetega toimetulekuks ja vaimse tervise hoidmiseks.

Arvestades rahvastikuprognose ja praeguse koolivõrgu võimekust

peame tagama sobivad õppimisvõimalused rahvastikult kasvava Tiskre piirkonna lastele. Võttes arvesse, et Tiskre piirkonda on uusarenduste tõttu tarvis luua põhikooli õppekohti ja arvestades samas asjaolu, et valla haridusvõrgus on peamiselt kuueklassilised koolid, peame otstarbekaks rajada Tiskresse kuueklassiline kool ning tagada kõigile valla lastele võrdsed võimalused III kooliastmes õppimiseks eraldiseisvas progümnaasiumis.

Harku valla koolivõrk hakkab koosnema seega kuuest kodulähedast kuueklassilisest koolist:

- Harkujärve põhikool
- Muraste kool
- Tabasalu kool
- Tiskre kool
- Väana-Jõesuu kool
- Väana mõisakool

ning Tabasalu avame progümnaasiumi, kus loome III kooliastme õppekohad 720 õpilasele, kus planeerime 10 paralleelklassi ühte lendu. Pärast III kooliastme läbimist on võimalik gümnaasiumiharidust omandada Tabasalu kooli kõrval tegutsevas riigigümnaasiumis.

Tabasalu kooli Meriküla õppehoone jääb kasutusse kuni Tiskre kooli avamiseni.

Harku vallavalitsus esitab koolivõrgu analüüsi volikogu seisukoha kujundamiseks vallavolikogu 29. veebruari istungile.

Valla koolivõrgu analüüsi ja ettepanekutega saab lähemalt tutvuda: <https://www.harku.ee/analusi>

Madis Idnurm

kommunikatsioonijuht

Vald toetab noori vahetusaastale välismaale

Õpilasevahetuse ja vahetusõppe stipendiumi määramise ja maksmise kord Harku valla õpilastele ja üliõpilastele.

Harku vald toetab noori, kes soovivad avardada silmaringi, õppida tundma teist kultuuri ja panna end proovile minnes välisriiki vahetusaastale.

Toetust saavad taotleda 15–26-aastased õpilased või üliõpilased, kes on Harku valla elanikena kantud Eesti rahvastikuregistrisse. Toetuse saaja

peab vastama vähemalt ühele allolevatest tingimustest:

- keskmine õpitulemus taotlusele eelneval õppeaastal on viiepallises hinde-süsteemis vähemalt 4,0 või teises hindamis-süsteemis võrreldav tulemus;
- on saavutanud taotlusele eelneva kahe aasta jooksul üleriigilise õpilase- või üliõpilasevõistluse lõppvoorus koha esikümnes;
- on osalenud aktiivselt õppevälises ühiskondlikus tegevuses;

- välisülikooli vahetusaastale minnes on eelduseks vähemalt bakalaureuse esimese aasta lõpetamine.

Taotlust saab esitada kaks korda aastas kas 1. aprilliks või 1. oktoobriks e-keskkonnas SPOKU. Stipendiumi suurus toetuse saajale on 800 eurot pooleks aastaks (kuni viis kuud) või kuni 1600 eurot üheks õppeaastaks.

Täpsemad tingimused ja info taotlemise kohta on leitavad Harku valla kodulehelt. **HVT**

HARKU VALLA TEATAJA

VÄLJAANDJA Harku Vallavalitsus, Kallaste 12, Tabasalu 76901, Harju maakond, tel 600 3848, www.harku.ee

TOIMETUS JA REKLAAM Toimetaja Merike Pinn, tel 505 4894, e-post: vallaleht@harku.ee; merike.pinn@harku.ee

TRÜKK AS Printall **LEVI** Omniva. Kui ajaleht ei ole jõudnud teie postkasti, palume pöörduda tel 661 6616 (E–R 9–20, L, P ja riigipühadel 9–15) või e-kirja teel info@omniva.ee

Vallaleht ilmub iga kuu teisel ja neljandal neljapäeval. Harku Valla Teataja kanne on kahe tööpäeva vältel alates vallalehe ilmumispäevast. Toimetusel on avaldamisel õigus kaastöid lühendada ja redigeerida. Harku Valla Teatajas ilmunud artiklite refereerimine on lubatud vaid toimetuse kirjalikul loal.

Vääna-Jõesuu rõõmus ja põnevate võimalustega lasteaed avab ukсед

Veebruarikuu keskpaigas käis majas veel kibe töö – viimased pingutused mööbli kokkupanemisel. Lapsed pääsevad uude majja märtsi algul.

Värviküllane puidust hoone sobib hästi ümbritseva keskkonna ja maastikuga. Foto: Madis Idnurm

Harku vallavalitsus ja Matek AS sõlmisid Vääna-Jõesuu lasteaia projekterimis- ja ehitustööde lepingu ülemöödunud aasta 16. detsembril. Maikuus alustati ehituse ettevalmistustöödega ning juunis algasid vundamendi ja torustike, teede ja parklate ehitustööd. Juulis pandi lasteaiahoonele nurgakivi. 15. septembril tänati ehitajat sarikapeoga. Moodne põnevate võimalustega Vääna-Jõesuu lasteaed asub Hiie tee 21 / Terra tee 8 vahelisel maa-alal Vääna-Jõesuu kooli kõrval. Värviküllane

puidust hoone on kahekorruseline. Kande- ja fassaaditarindite põhiline ehitusmaterjal on puit. Lasteaed on planeeritud seitsme rühmaga, millest üks on väiksem rühm (kuni 14 kohta). **LIHTSA JOONEGA MAJA** Maja projekteeris Thor Pluss OÜ. Välimuselt harmoneerub lihtsa joone ja sobiva liigendusega kahekorruseline ehitus hästi ümbritseva keskkonna ja maastikuga. Sisepääsude juurde rajati nii-öelda porila, kus

saab õuejalanõusid pesta, kuivatada ja hoiustada. Uue lasteaia ehitusega korrastati ja haljastati kogu lasteaia territoorium. Ajakohane õueala koos spordi- ja mänguvahenditega on valmis ning pakub juba lähiajal majja tulevatele mudilastele mitmekülgset ja põnevat tegevust. Lasteaia kõrval on ronimise rada, mängumaja, kiiged, kaks suurt varjualust ning vankrite-kelkude varjualune jm. Samuti on rajatud juurdepääsuteed, valgustus ja kommunikatsioonid ning piirdeaed.

Töötajad saavad uues majas tänapäevased töö- ja puhketingimused. Uues lasteaias on kohti umbes 150 lapsele. Lasteaiahoone projekterimine ja ehitamine läks maksma lepingu alusel 4,8 miljonit eurot koos käibemaksuga. Alates 1. jaanuarist on Vääna-Jõesuu maja ja Pangapealse Lasteaed ühise juhtimise all, mille ametlik nimetus on Pangapealse ja Vääna-Jõesuu Lasteaed. Uue lasteaiaamaja pidulik avamine toimub 11. märtsil. **HVT**

LEADER TOETUSTE HUUVILISED SAAVAD VÕIMALUSE KASUTADA PRIA UUT JUHENDAMIS-TEENUST

Kohalike kogukondade arenguks mõeldud LEADER toetuste taotlejatel on võimalik 19. veebruarist 8. märtsini kasutada uue teenusena juhendamist, mis aitab kliente taotluse esitamisel ja toob nende võimalused paremini esile. Kuigi LEADER taotlusvoorud algavad eri ajal, on juhendamisele oodatud kõik, kel huvi tänavu seda toetusseemi kasutada. Teenus ei ole kohustuslik, ka iseseisev taotlemine on endiselt alles.

Kuigi töö taotluste ja nende hindamisega toimub eeskätt kogukonnakeskselt ning PRIA on loonud taotluste esitamiseks tehnilised võimalused, saab PRIA lisaks pakkuda toetuste huvilistele ka väärtuslikku kõrvalpilku. PRIA töötajatel on ülevaade kogu toetuse taotlemise protsessist ehk elukaarest. Selle väärtusliku teadmise põhjal saab ette näha võimalikke murekohti, millele juhendaja saab kliendi tähelepanu juhtida – koos saab üle vaadata taotlusel esitatavad andmed ja vajalikud dokumendid.

Juhendamisele pöördumiseks tuleb broneerida aeg PRIA kodulehe kaudu (teenuse valiku rippmenüüst tuleb valida „LEADER toetuse taotluse täitmise juhendamine“), broneerimine on avatud. Taotleja saab otsustada, kas soovib juhendamist telefoni või veebi teel või silmast silma kohtumise käigus Järvamaa teenindusbüroos Paides. Juhendamine kestab ühe tunni, ent kui taotleja vajab lisaselgitusi, siis saab vajaduse korral juhendajaga koostööd reserveerida uue aja. On väga oluline, et juhendamist sooviv klient annaks oma soovist märku aegsasti, sest juhendamisperiood on piiratud. Toetuste info on piirkondliku KTR-i kodulehel, ülevaate LEADER KTR-ide tegevuspiirkondadest leiab PRIA kodulehelt. Rohkem infot uue juhendamisteenuse kohta leiab PRIA kodulehelt. **HVT**

HARKU VALLA

Päevalaager

PIIRATUD KOHADI

22.02.2024

KUSTURIOOL PÄEV

22€

27.02.2024

PÄRNU PÄEV

35€

28.02.2024

MILITÄRI SEKKLASE PÄEV

25€

29.02.2024

LEINAPÄEV

35€

01.03.2024

LOOMA JA LÕUNA PÄEV

35€

WWW.NOORTEKESKUSED.EE

NOORTEKESKUS PAKUB PÕNEVAID TEGEVUSI

Harku valla noortekeskused pakuvad koolivaheajal mitmekülgseid tegevusi. Esmaspäeval, 26. veebruaril on Tabasalu noortekeskuses Kultuuride päev, teisipäeval on plaanis Pärnu terviseparadiisi külastus, kolmapäeval ootab militaarseiklus Humalas. Neljapäeval saab uisutada Tondiraba jäähallis ning reedel on looma- ja leivapäev. Vaata kava ja registreerimine www.noortekeskused.ee. **HVT**

MTÜ Nelja Valla Kogu avab LEADER strategiaperioodi 2023-2027 esimese taotlusvoor

MEEDE 1 Kogukondade toetamine, meetme maht 200 000 eurot

MEEDE 2 Ettevõtluse arendamine, meetme maht 100 000 eurot

MEEDE 3 Piirkonna arendamine (ühisprojektid), meetme maht 49 067 eurot

Taotlusvoor on avatud 8.-22. aprillini 2024.

Taotlusdokumente saab esitada vaid e-PRIA keskkonnas

Infopäevad toimuvad 5. märtsil kell 18 Saku gümnaasiumis ja 7. märtsil kell 18 Hüüru mõisas

Meetmete kirjeldused ning taotlemistingimused on leitavad www.4kogu.ee

Info ja nõustamine: Rando Lai, tel +372 5368 2023, e-post info@4kogu.ee

LEADER EESTI

VÄÄNA-JÕESUU KÜLASELTSI

15. SÜNNIPÄEV

LAUPÄEVAL 16. MÄRTSIL

KELL 15:00-01:00

VÄÄNA-JÕESUU KOOLIMAJAS

TEGEVUSI KÕIGILE!

15:00-18:00 BATUUDID PANNKOOID "TANTSUSTAAR" SHOWTANTS KÄSITÖÖ TÖÖTOD MÄNGUD KOHVIK

18:00 TERVITUSJOOK JA KÕNE, VIKTORIIN, TORT 19:00 ESINEB SEGARAHVATANTSUGRUPP "PÕORELINE" 19:30 KUTSUB TANTSULE JÜRI HOMENJA 22:00 KEERUTAB PLAATE DJ MAREK ROOMETS AVATUD ON BAARI

OSALUSPANUS

TÄISKASVANU 10€ / LAPS 5€

VÄÄNA-JÕESUU KÜLASELTS

Aili Saar – naiskodukaitsja 24/7

Aili Saar on naiskodukaitsja ööpäev läbi. Ta teeb oma palgatööd Naiskodukaitses Tallinna ringkonna instruktorina, aga tööst vabal ajal on vabatahtlik. See on eluviis, mis talle väga sobib ning aitab teda kriisides hakkama saada ja teisi abistada. Oma unistuste kodu on Aili Saar rajanud Harku valda.

Kui kaua olete Naiskodukaitses olnud ja kuidas selle organisatsiooni enda jaoks avastasite?

Nii nagu paljud naised ühinesid Naiskodukaitsesga Ukraina sõja ajendil, nii ka mina. Nii et mul saab peagi kaks aastat. Aga sellele ajale tagasi vaadates tundub, nagu oleksin seal juba terve igaviku olnud – see on väga mitmekülgne ja tegus organisatsioon ning sellesse lühikesse aega mahub väga palju ettevõtmisi.

Kuidas see „krõks“ täpsemalt ikkagi käis?

Sõja puhkedes küsisin endalt ühtäkki: kas mina olen valmis? Kas ma tean, mida teha, kuidas käituda? Kuna mu sõbrannad liitusid Naiskodukaitsesga, siis polnud kahtlustki, et jah, ma lähen ja tahan olla valmis. Avastades seda organisatsiooni olen mõelnud, et juba palju varem oleks võinud Naiskodukaitsesga liituda ja nii palju olulisi teadmisi oleks võinud varem minuni jõuda. Päev-päevalt tunnen, et need teadmised ja oskused oleks võinud juba noorpõlves minuni jõuda. Tõuget oli vaja.

Mida olete selle aja jooksul kogunud ja õppinud?

Naiskodukaitsesga liitumisel oli esmane mõte, et ma tahan olla valmis enda, oma pere ja ligimeste jaoks, kui peaks juhtuma sellised halvad asjad nagu sõda või mistahes kriis. Aga meie organisatsioonis saab palju ka neid teadmisi ja oskusi, mis aitavad igapäevaelus hakkama saada. Mida teha kasvõi näiteks elektrikatkestuse puhul, kuidas külmaga kodus toime tulla jne. See on olnud mitmekesine ja mitmekülgne eneseareng. Meil on palju koolitusi ning võimalusi osaleda väljaõpetes ja treeningutes.

Millistel koolitustel täpsemalt?

Naiskodukaitses on vabatahtlik organisatsioon, kuid liitujal on siiski mõned kohustused. Selleks et saaksime üheskoos toimida ja toimetada, on vaja läbida lühike baasväljaõpe, mis sisaldab organisatsiooniõpet, esmaabiõpet, sõdurioskusi, ohutushoidu ja välitoitlustust. Need on nädalavahetuseõpped ning kahe aasta jooksul alates liitumisest tuleb need läbida. Sealt edasi on võimalik teemade kaupa süvitsi minna.

Milline on teie suhe relvaga?

Ütleksin nii, ma ei ole lihtsalt naiskodukaitsja ega ainult naine ja kodukaitsja, vaid ma haaran vajaduse korral ka püssi. Olen valmis kaitsma oma kodu, peret, naabreid, lähedasi ja riiki. Iga naiskodukaitsja peab teadma oma rolli rahu ja kriisi ajal ning rolli paremaks täitmiseks tuleb end pidevalt täiendada. Olen andnud nõusoleku meditsiiniga seotud ametikohale määramiseks ja osalen praegu Kaitseliidu üheksa nädalavahetust kestval sõdurioskuste kursusel.

Kas püssiga või ilma – on valikute küsimus. Püssi ei pea ilmtingimata võtma, aga meil on palju naisi, kes vajadusel haaravad ühte kätte meditsiini pauna ja teise püssi ning lähevad rindele.

Naiskodukaitsja Aili Saar naudib täiega seda, mida teeb. Foto: Janika Kleemann

Kuidas teie pere sellesse suhtub, et olete naiskodukaitsja? (Aili on nelja lapse ema. Kolm täiskasvanud last ja noorim on 12-aastane.)

Mul on perega väga vedanud, nad toetavad mind kõiges, mida teen ja kui näevad sära silmis ja õhinat, siis seda enam. Kuna ma olen üllatusi täis inimene, siis neile ei tulnud minu samm sugugi üllatusena, aga nad jäid ootama ja vaatama, mis saab edasi. Eks nad viskavad vahel mu üle nalja, et neil on nüüd turvaline kodus olla, sest keegi kodus oskab, teab ja julgeb. Üllatunud olid nad pigem selle üle, et ma otsustasin lausa sõdurioskuste kursusele minna.

Kui palju Naiskodukaitsesse kuulumine teie aega ära võtab?

Naiskodukaitses on saanud minu eluks, sest oma päevatööd teen Naiskodukaitses Tallinna ringkonna

instruktorina koordineerides vabatahtlike naiskodukaitsjate ja Kaitseliidu vahelist koostööd ja tegemisi. Nii et kella 8.30–17 olen Naiskodukaitses palgaline ja kella viiest järgmise hommiku poole üheksani olen Harju ringkonnas vabatahtlikuna. Vabatahtlikuna panustan elanikkonnakaitses valdkonnas ja jagan oma teadmisi kriisideks valmisoleku teemal.

Naiskodukaitsesga liitudes on kohustus osaleda aasta jooksul 48 tundi organisatsiooni tegevuses. See teeb kokku ühe pika nädalavahetuse ja seda pole palju. Aga kui on soovi õppida, areneda ja veidi panustada, siis selleks on palju võimalusi. Meil on vabatahtlikke, kelle osalustunnid on vaat et rohkem kui täistööaeg. Aga see on individuaalne ja vabatahtlik ning oleneb sellest, millised on huvid ja kui palju soovid panustada. Toetajaliikmel ei ole kohustust 48 tundi

Õppusele minek. Naiskodukaitsja Aili Saar.

Naiskodukaitses pakub väga mitmekesist tegevust. Fotod: erakogu

panustada, aga lepitakse kokku, mil moel saad toetada. Aga kes on juba sõrme andnud, see panustab rohkem kui 48 tundi.

Aga ikkagi, millise ajaga peaks arvestama, kui juba organisatsiooniga liituda?

Oleneb sellest, millises tegevuses soovid kaasa lüüa, millised on huvid ja kui palju oled valmis panustama. Võimalik on iga nädal tegevust leida, ennast arendada ja siis teisi õpetada.

Kuidas juhtus nii, et ka teie töökoht on Naiskodukaitses?

Ära iial ütle iial. Kui ma enne Covidit algust lubasin, et ma enam kunagi kontorilaua taha ei istu, siis koroonaaeg muutis kõik. Olin enne seda treener, personaal-, rühmatreener – üliaktiivne, lendasin spordisaalist spordisaali, juhendasin treeninguid. Koroonaaeg muutis kõik. Olin enne seda treener, personaal-, rühmatreener – üliaktiivne, lendasin spordisaalist spordisaali, juhendasin treeninguid. Koroonaaeg muutis kõik. Olin enne seda treener, personaal-, rühmatreener – üliaktiivne, lendasin spordisaalist spordisaali, juhendasin treeninguid.

Kui teiega intervjuud kokku leppisime, siis ütlesite, et lähete metsa. Mis te seal tegite?

Nädalavahetusel oli sõduriõppe üks etapp, aga päris metsas seekord ei käinud, vaid harjutasime peamiselt ruumides ning natuke väljas ka – rividriil ja relvaõpe. Oli raske, aga huvitav.

Te olete julge naine, aga kas te midagi kardate ka?

Olen väga arg inimene olnud. Ebakindel ja pigem introvertne. Aga ma olen endale seda teadvustanud. See ebakindlus ja hirm ongi ajendid, et panna ennast korduvalt olukorda, kus ma pean sellest kõigest üle olema. Suurim hirm on, et ma ei tea või ma ei oska. Asjad, mis on võõrad ja hirmutavad, panevad otsima võimalusi nendest üle saamiseks. Mul on olnud ebakindlus isegi võõraste inimestega rääkides ja sellest üle saada on suur väljakutse.

See pidev eneseületamine on saanud siis nagu elu osaks?

Jah, algul oli pidev eneseületamine, aga kui tead, kuidas mingis olukorras toimetada, siis pole ju enam hirmutav. Kui saad teada, mida ja kuidas teha, siis see ei olegi enam hirmus. Olen nüüd ikka palju enesekindlam kui kümme-viisteist aastat tagasi.

Kui palju Harku jaoskonnas liikmeid on?

Meil on tegevliikmed, toetajaliikmed ja organisatsioonis on ka auliikmeid. Harku jaoskonnas on 43 tegevliiget ja üks toetajaliige. Harju ringkonna suurimad jaoskonnad on Viimsis, Männikul ja Sauel, kus on üle 60 liikme.

Ukraina sõja ajendil on naiskodukaitsjatega liitunud üle tuhande naise. Kui palju tuleb Naiskodukaitsesse noori?

2022. aastal liitus Harju ringkonnaga üle 200 ja 2023. aastal ligi 40 naist. Kogu Eestis on naiskodukaitsjaid üle 3800, Harju ringkonnas 530. Noorliikmeid ehk 16–18-aastasi Harju ringkonnas ei ole ja kuni 26-aastasi liikmeid on 13.

Küsitlenud Merike Pinn
kommunikatsioonispetsialist

Klubi Hõbehall on tegutsenud 40 aastat

Veebruaris tähistas Harku valla senioride klubi Hõbehall oma 40. aastapäeva. Sündmust märgiti piduliku koosviibimisega.

Klubi president Matti Loit, kes vedas klubi aastatel 2011-2019 aastapäeval kõnet pidamas. Fotod: Merike Pinn

Vallavanem Katrin Krause ja abivallavanem Robert Lippin õnnitlesid Hõbehalli presidenti Ingi Aavastet klubi aastapäeval.

Aastapäevapeole töid muusikalist külakosti Tibutare lasteaias lapsed oma südamluke laulude ja vahvate tantsudega.

Tervitusi ja häid soovide jagasid vallavanem Katrin Krause ja volikogu esimees Erik Sandla.

Hõbehalli president Ingi Aavaste tänas vallavalitsust, kes on aastate jooksul klubi tegemisi toetanud. Samuti peeti meeles klubi liikmeid, kes on ühisettevõtmistesse palju panustanud.

Klubi alustas tegevust 1984. aasta veebruaris eesmärgiga pakkuda valla pensionäridele sisukat aja veetmise võimalust ja ühist tegutsemist.

1984. aasta 16. veebruaril oli aktiivi koosolek, kus otsustati luua eakate inimeste tegevuseks klubi. 26. veebruaril 1984 toimus asutamiskoosolek. Kohal oli umbes 50 inimest. 2000. aastal oli klubis liikmeid juba 83. Klubi president aastatel 1984–2000 oli Susanna Truve. Klubi läks kohe hoogsalt käima ja väljasõite tehti nii Hiiumaale kui ka Karjalasse. “Oma ülesandeid täitsime tänu tolaegse klubi kunstilisele juhile Tarmo Vainole, kes võttis klubitööd täie tõsidusega,” seisab klubi kroonikas.

Aastatel 2000–2006 oli klubi president Richard Martinson.

“Hõbehalli aeg oli nii tore ja lõbus, olime sel ajal kõik justkui uuesti sündinud. Ootasime alati uut kokkusaamist. Küll on tore, kui kõik koos tegutsevad,” meenutas Saima Martinson.

KLUBI UUS ÄRKAMINE

Uus hingamine algas klubil 2011. aastal ja seda tänu Vanda Perele ja Susanna Truvele, kes andsid uut hoogu ja indu. 2011. aastal sai klubi presidendiks Matti Loit, kes vedas klubi 2019. aastani. “Liitusin klubiga huvist ekskursioonide ja kohtumiste vastu huvitavate inimestega,” on Matti Loit öelnud.

Väljavõtte klubi kroonikast.

“Tähistatud on jõulupühi, vabariigi aastapäeva ja söödud kukleid vastlapäeval. Eestvedajaiks on Aleksandra Kübarsepp ja Ülle Metspalu. Eriti pidulik oli 8. märts. Külla kutsusime Voldemar Kuslapi, kes on Muraste suvekodu kaudu siinkandis nagu oma poiss,” seisab klubi kroonikas.

2019. aastast on klubi president Ingi Aavaste.

“Kõik üritused, mis me teeme, teeme hästi. Hõbehall on algusest peale olnud sõbralik seltskondlik klubi,” sõnas Ingi Aavaste. Ta kinnitas, et klubi vedamine pole raske, sest omavaheline klapp on hea. “Mulle meeldib organiseerida ja meil on tugirühm, kes alati aitab. Olemegi nüüd teinud nii, et iga ürituse jaoks on tugirühm. Näiteks praegu tegeleb tugirühm Hiiumaa ekskursiooni korraldamisega. Plaanime Hiiumaale sõita maikuu lõpus,” selgitas Ingi Aavaste. Ta lisas, et ideed, mida teha ja kuhu minna sünnivad aruteludest.

RUUMIPUUDUS KAMMITSEB

Üritused on umbes kord kuus, palju käiakse üheskoos teatris. Näiteks plaanitakse maikuuks vaadata Vanemuise etendust, aga samal väljasõidul minnakse ka Tartu botaanikaeda.

Hõbehalli klubis on praegu 67 liiget. Ingi Aavaste sõnul oleks huvilisi rohkem, aga liikmete arvu kasvu piirab ruumipuudus. Klubi hooaeg algab tavaliselt septembris ja lõpeb mais. Elu ei lõpe, kui oled üle kuue-seitsmekümne. Inimene tahab ikka osaleda ühiskonnaelus, avastada uusi paiku ja taaskaeda vanu. Palju põnevat on ees.

Soovime Hõbehalli liikmetele tugevat tervist, rõõmu igasse päeva ning palju põnevaid ja teguderohkeid aastaid klubile!

Merike Pinn

kommunikatsioonispetsialist

TASUTA!

EESTI 106

23. veebruaril 2024

MURASTE

ÖÖMATK

Kell 18 Muraste kooli ees

Kell 18.30 Rannamõisa kiriku ees

ÖÖLAULUPIDU

Kell 19.30 Tilgu sadamas

Esinevad IVO LINNA,

rahvatantsu segarühm PÖÖRELINE,

Suurupi naiskoor MERETULE

24. veebruaril 2024

PIDULIK

LIPUHEISKAMINE

Kell 7.50 Harku vallamaja lipuplatsil

Kõlavad AASTAPÄEVA TERVITUSED

Esinevad HARKU VALLA KOORID

KUMNA VASTLAPÄEV PAKKUS HOBUSÕITU JA LÖBUSAID VÕISTLUSI

Rahvapärimuskultuuri saab hoida tegevuse kaudu. Just sellepärast kutsume kõiki, nii lapsi kui ka täiskasvanuid tähistama vastlapäeva Kumnasse ja traditsiooniliselt teeme seda ikka pühapäeval, et võimalikult paljud soovijad osaleda saaksid.

Lapsed ja julgemad täiskasvanud said end proovile panna lõbusate võistlustega. Lasime liugu, et linadel oleks voodis pikust, nii ei keerdu nad hommikuks sealt minema. Tunnustust ja auhindu jagus mitmes kategoorias ja kõik aktiivsemad said mõnusa vastlakukliga maiustada. Kui hobuvankrisõidu järjekorras külm näpistama hakkas, sai süüa kuum hernesuppi ja juua piparmünditeed.

Kumna kultuuriäit tänab Mirjam Kaasikut, kes panustas aega ja pani osalejad võistleva. Liukohtunik oli Kristi ning kuumade supi ja tee eest seisis hea Mari-Anna. Täname Voore Tallide hobuste perenaist Anu Matsood.

Kaja Rasmann, Kumna kultuuriäida juht

TABASALU RAAMATUKOGUS ON AVATUD MITU PÕNEVAT NÄITUST

Hans Christian Anderseni rändnäitus annab rikkaliku ülevaate suurmehe elust ja loometeest. Näiteks saab teada, millisest perest oli Andersen pärit, kuidas temast kirjanik sai ja milline oli mehe armuolu.

Vive Noore graafikanäitus „Unistuste linnud“ kujutab läänlase pilgu läbi libarebaseid, kes on Hiina ja Jaapani kultuuris sama lahutamatu osa, nagu haldjad on Euroopa kultuuris.

Helje Eelma digigraafika näitus „Kulgemisi“ on kombinatsioon joonistustest ja fototöötlusest, mis on inspireeritud kunstniku reisidel nähtud maastikest ja kultuuridest.

Näitused on avatud veebruari lõpuni. Tabasalu raamatukogu asub aadressil Teenuste 2. **HVT**

MURASTE KUTSUB OSALEMA KOREA MAITSETE TÖÖTOAS

Õpitoas tehakse Korea-päraseid sünnipäevasööke ja räägitakse Korea söögikultuurist ja -kommetest. Töötuba toimub Muraste külaseltsis 27. veebruaril kell 18.30.

Korea toidu töötubade eesmärk on anda toidu ja maitse armastajatele midagi uut ja maitsemeeli arendavat. Korea toidukultuur on seotud korealaste uskumuste, nende ajalooga, kommete ja rahvusliku ühtsustundega. Registreerimine õpituppa e-posti teel muraste@muraste.ee. Kohtade arv on piiratud. **HVT**

Puust ja punaseks: raieluba ja hoolduslõikusluba

Käes on veebruar ja inimesed hakkavad tasapisi aiatöödele mõtlema. Esimene kevadine töö, mida tegema rutatakse, on viljapuude lõikus.

Viljapuude hoolduslõikuseks või raieks ei ole luba vaja taotleda ja see tundub inimestele selge olevat. Suuremate puude raie ja hoolduslõikuse korral peab aga silmas pidama mitut aspekti. Kuigi tänapäeval on info kättesaadavus parem kui kunagi varem, siis ei ole teave raieloa nõudest siiski kõigini jõudnud – tihtipeale puutuvad arboristid kokku klientidega, kes on otsustanud oma kinnistul kasvava puu maha võtta, kuid kuuldus raieloa vajadusest, teevad imestunud näo. Soovime selgitada, miks on raie- või hoolduslõikusluba vaja, millised on taotlemise tingimused ja kuidas seda teha.

MIS ON HOOLDUSLÕIKUSE JA RAIE ERINEVUS?

Lühidalt on raieluba kohaliku omavalitsuse nõusolek puu raieks ja hoolduslõikusluba nõusolek puu hooldamiseks (olenevalt omavalitsusest võivad need olla ka koos ühe loana). Hoolduslõikusloaga antakse üksiti tingimused, kuidas puud hooldada. Veel parem oleks öelda, et antakse puu hooldamise eesmärk, millest arborist saab oma töös lähtuda.

Hoolduslõikuseks on luba tarvilik siis, kui isiklikul kinnistul kasvaval puul (rinnasdiameetriga üle 8 cm) soovitakse lõigata oksa. Olenevalt puust ja tema kasvukohast võib hoolduslõikuse eesmärk olla erinev, kuid iga suguse hoolduslõikuse järel peaks puu säilitama liigiomase välimuse. Samuti on oluline, et töö käigus ei kasutataks valesid lõikemehodeid, nt tuleb vältida rebenenud lõikeid või asjatuid tüükaid. Lisaks peab hoolduslõikuseks valida õige aastaaja puu liigi järgi. Näiteks vahtra ja kase puhul peab silmas pidama mahlajooksu aega. Enne mahlajooksu ja mahlajooksu ajal ei ole tavaks puuoksi lõigata. Samuti ei ole mõistlik puud hooldada pakasega, sest käre külm või suured temperatuurikõikumised kahjustavad värsked lõikehaavu, tekitades neile lõhesid jm kahjustusi. Kõige parem aeg puude hoolduslõikuseks on siis, kui puu on täislehes, sest puu seisukorda on vegetatsiooniperioodil kõige lihtsam hinnata, ka paranevad lõikehaavad kõige kiiremini ja lõikuse eesmärki silmas pidades on lihtsaim puud tervikuna vaadelda.

Igal omavalitsusel on raieloa kord veidi erinev. Foto: Pexels

Hoolduslõikusluba ei ole vaja taotleda viljapuude hoolduslõikuseks ning kuivanud okske ja vesivõsude eemaldamiseks.

Raieks on luba vajalik siis, kui on vajadus puu raiuda. Raieloa taotlus saab tavaliselt positiivse vastuse siis, kui ametnik on tutvustanud otsese ohu inimestele või varale. Sellised põhjendused nagu liiga palju lehti, liiga vähe valgust, kleepuv õietolm, ise istutasin või puu enam ei meeldi, ei ole paraku argumentid, millega raieluba taotleda minna. Valguse puuduse vastu saab tihtipeale abi hoolduslõikusega, kuigi lehtede kogust või õietolmu see küll suurel määral ei vähenda. Ka paljude muude murede puhul aitab enamasti hoolduslõikus.

Veel üks põhjus, miks inimesed raieluba taotleda lähevad, on hirm, et puu või tema oksad on ohtlikud. Hirm aga ei pea tähendama puu raiet, sest puu ohutuse tagab tema pidev hooldamine, seisundi jälgimine, ohutegurite märkamine ja vajaduse korral tegutsemine. Arboristid oskavad anda nõu, mida, kuidas ja miks teha ning seda kõike ka

teha. Samuti võib hinnangut puu seisundile küsida puittaimede hindajalt või dendroloogilt. Sellisel juhul saab dokumendi, mis annab ülevaate puu tervislikust seisundist, mõõtmetest, väärtustest, ohuteguritest, vajalikest tegevustest, aga ka ajaloost.

Raieluba ei ole vaja taotleda alla 8 cm rinnasdiameetriga (1,3 m kõrgusel) puude, kuivanud puude, murdunud puude ja viljapuude raieks.

MIKS MA PEAN TAOTLEMA LUBA, KUI PUU ASUB MINU KINNISTUL?

Selleks on kaks peamist põhjust. Esimene neist on puhtalt seadusandlik (tulenedes looduskaitseadusest) ja lähtub sellest, et kohalik omavalitsus peab oma territooriumil kehtestama tingimused, mille alusel puud raiutakse. Igal omavalitsusel on raieloa kord veidi erinev ja mööda vaadata neist tingimustest ei saa.

Teine, sisuline põhjus on aga see, et iga puu on väärtus mitte ainult sellele kinnistule, kus ta kasvab, vaid loob seda kogu avalikus ruumis laiemalt. Mida suurem on puu, seda enam omab ta tähtsust avaliku ruumi kujunduslikust, ökoloogilisest, keskkonnavalasest, haljastuslikust, sotsiaalsest või kultuuriloolisest aspektist või neis kõigis.

Eesti Arboristide Ühing

RAIELOA ANDMISE KORD HARKU VALLAS

- Harku vallas on nii raieks kui ka hoolduslõikuseks vajalik taotleda raieluba, vormikohane taotlus tuleb esitada valla iseteeninduskeskkonna kaudu.
- Üldiselt kehtib kord, et raieluba peab taotleda Harku vallas üldplaneeringu järgsel tiheasustusalal. Kui ei ole selge, kas puu asub tiheasustusalal või mitte, siis üldplaneeringuga saab tutvuda Harku valla kaardirakenduses.
- Lindude pesitsemise ajal võidakse keelata raie ja hoolduslõikus kohtades, kus on registreeritud pesitsevaid linde. Samuti võib vallavalitsus raieloa kõrvaltingimusena nõuda raiutava puu asendamist ehk asendusistutust.

Kohtumisõhtul kõneldi Harku valla loodusest

Tabasalu Disainipoes said 16. veebruari õhtupoolikul kokku loodusesõbrad, et kuulata ja arutleda, kuidas läheb Harku valla loodusel.

Kaks kohalikku loodust hästi tundvat meest, Marko Poolamets ja Val Rajasaar rääkisid, milliseid huvitavaid ja haruldasi looma- ja linnuliike meil esineb ning kuidas ümbritsevat loodust paremini tundma õppida.

Loodusemehed rääkisid, kuidas maastikul sellisel viisil ringi liikuda, et ei häiriks loomi ja linde, kelle elupaigaks on mets, niidud, raba, rannikualad.

Looduses viibides tuleb olla tähelepanelik, ettevaatlik ja rahulik. Selleks et erilist huvi pakkuvat looma või lindu läbi objektiivselt jälgida ja haruldane ülesvõtte saada, tuleb tunde või vahel päevi looduses veeta, tema harjumusi tunda. Kogenud loodusemehel on oskus tunda ja minna sisse looma või linnu mõttemaailma, n-ö pea sisse.

Hiljutine Sørve looduskaitseala loomine on peaaegu 20 aasta pikkuse järjekindla tegevuse tulemus, mille vältel omavalitsus ja kohalikud kogukonnad on liigirikaste alade

Loodusemehed Val Rajasaar ja Marko Poolamets kohtumas loodusesõpradega. Foto: erakogu

kaitsmise ja säilitamise eest seisnud. Nüüd on Harku valla territooriumil tervelt kolm looduskaitseala – Muraste, Suurupi ja Sørve, ning Rannamõisa, Väana, Türisalu ja Naage maastikukaitseala.

Rõõmustava noodina kõlas tõdemus, et Harku vallas on loodusega hästi.

Tabasalu Disainipoes on avatud Marko Poolametsa loodusfoto näitus „Läbi objektiivi: Harku valla loodusest“. Näitus on ülal kuni 16. märtsini.

Tabasalu Disainipood asub Tabasalu Keskuse A-osa II korrusel.

Tiina-Maria Vint

HARKU VALLAVALITSUS TEATAB

DETAILPLANEERINGU ESKIIS-LAHENDUSE TUTVUSTAMINE

Harku vallavolikogu 30.11.2023 otsusega nr 75 algatati detailplaneeringu koostamine Tiskre külas Apametsa Vlb kvartalis (Apametsa tee 6 (katastritunnus 19814:001:0112), Apametsa tee 8 (19814:001:0219), Mere-laine (19801:001:4277) ja Käeno (19814:001:0277) maaüksustel ja lähialal).

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on selgitada välja võimalused maaüksuste jagamiseks 18 elamumaa (millest 13 krunti on korterelamumaa krundid ja viis üksikelamumaa krundid), kuueks üldkasutatava maa ja kaheksaks transpordimaa krundiks ning määrata ehitusõigus 13 korterelamu ja viie üksikelamu püstitamiseks. Detailplaneeringu algatamise taotluse kohaselt soovitakse planeeritava alale kavandada u 151 elamuühikut. Kavandatavad transpordimaa ja üldkasutatava maa krundid võõrandatakse tasuta vallale. Lisaks on detailplaneeringu koostamise eesmärk tehnovõrkudega varustamise ja juurdepääsude lahendamine.

Detailplaneeringu eskiislahenduse tutvustamine ja avalik arutelu toimub 14.03.2024 kell 17 Harku vallamajas (Kalaste 12, Tabasalu alevik).

Eskiisiga saab tutvuda detailplaneeringute kaardirakenduses või otselingil kaart.harku.ee/DP/220505_441/avalik.

DETAILPLANEERINGU AVALIKU VÄLJAPANeku TULEMUS

26.01-9.02.2024 toimus Harku vallamajas, veebilehel ja detailplaneeringute

kaardirakenduses Vaila külas Naage tee 81 (katastritunnus 19801:011:0147) maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu avalik väljapanek. Avaliku väljapaneku kestel detailplaneeringule vastuväiteid ja ettepanekuid ei esitatud. Sellest lähtudes ei korralda vallavalitsus detailplaneeringu avaliku väljapaneku järgset arutelu.

DETAILPLANEERINGU KEHTESTAMINE

Harku vallavalitsuse 6.02.2024 korraldusega nr 57 kehtestati Tabasalu alevikus Tammede allee 39 (katastritunnus 19801:002:1221) maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu Optimal Projekt OÜ (rg-kood 11213515) töö nr 524 alusel.

Detailplaneeringuga määratakse olemasolevale elamumaa krundile ehitusõigus ühe üksikelamu ja kuni kahe abihoone püstitamiseks, maapealse ehitisealuse pinnaga kuni 320 m² ehk täisehituse protsendiks määratakse 16%. Elamu suurim lubatud kõrgus maapinnast on planeeritud kuni 9 m ja kuni kaks maapealset korrust.

Abihoonete suurim lubatud kõrgus maapinnast on planeeritud kuni 5 m ja üks maapealne korrus. Lubatud katuse kalle on määratud vahemikus 0–45°(ühe-korruselise hoone puhul 0–15°, kahekorru-selise hoone puhul 15–45°).

Juurdepääs elamumaa krundile on lahendatud Tammede alleelt.

Planeeritava ala veevarustus ja kanalisatsioon on lahendatud olemasoleva ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni baasil piirkonna vee-ettevõtja väljastatud tehniliste tingimuste kohaselt.

Detailplaneeringu eesmärk on kooskõlas Harku valla üldplaneeringu ja Harku valla ehitustingimusi, miljoonväärtuslikke alasid ja väärtuslikke maastikke määrava ning tihehoonestusalasid täpsustava teema-planeeringu lahenduse ja tingimustega.

Kehtiva otsuse ja planeeringuga saab tutvuda detailplaneeringute kaardirakenduses.

DETAILPLANEERINGU ALGATAMISE TAOTLUS

Harku vallavalitsusele on esitatud taotlusi:

- Rannamõisa külas Allika maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu koostamise algatamiseks.
- Rannamõisa külas Klooga mnt 25 ja Kalju maaüksuste ning lähiala detailplaneeringu koostamise algatamiseks.

Esitatud taotluste ja nende lisadega saab tutvuda detailplaneeringute kaardirakenduses.

PROJEKTEERIMISTINGIMUSTE AVATUD MENETLUS

Harku vallavalitsus teatab avatud menetluse algatamisest detailplaneeringut täpsustavate projekteerimistingimuste andmiseks Tabasalu alevikus Kallaste tn 3 ärikorru-sela korterelamu püstitamiseks kinnistu sihtotstarvete osakaalu, planeeringuala hoonestuslaadi ja arhitektuuriiliste, ehituslike või kujunduslike tingimuste täpsustamiseks.

Harku vallavalitsus teeb ettepaneku arutada projekteerimistingimuste andmine ilma avalikku istungit pidamata.

Ettepanekuid ja vastuväiteid selle kohta ootame 23.02–4.03.2024.

Projekteerimistingimuste eelnõuga saab tutvuda vallavalitsuses ja veebilehel <http://www.harku.ee/et/eelnou-avalikus-tamine>; alal kehtiva detailplaneeringuga saab tutvuda Harku valla kaardirakenduses kaart.harku.ee ja www.ehr.ee kaudu esitatud taotlusega saab tutvuda riiklikus ehitisregistris (vajalik ID-kaardiga sisselogimine).

Ettepanekuid ja vastuväiteid saab esitada kirja või e-kirja teel harku@harku.ee 23.02–4.03.2024.

Harku vallavalitsus teatab avatud menetluse algatamisest detailplaneeringut täpsustavate projekteerimistingimuste andmiseks Muraste külas Ladva tn 3 ehitise püstitamiseks hoonestusala suurendamiseks.

Harku vallavalitsus teeb ettepaneku arutada projekteerimistingimuste andmine ilma avalikku istungit läbi pidamata. Ettepanekuid ja vastuväiteid selle kohta ootame 23.02–4.03.2024.

Projekteerimistingimuste eelnõuga saab tutvuda vallavalitsuses ja veebilehel <http://www.harku.ee/et/eelnou-avalikus-tamine>; alal kehtiva detailplaneeringuga saab tutvuda Harku valla kaardirakenduses kaart.harku.ee ja www.ehr.ee kaudu esitatud taotlusega saab tutvuda riiklikus ehitisregistris (vaja ID-kaardiga sisselogimine).

Ettepanekuid ja vastuväiteid saab esitada kirja või e-kirja teel harku@harku.ee 23.02–4.03.2024.

PLANEERIMIS- JA EHITUSOSAKOND

KUULUTUSED

- Aastaringne fekaalivedu. OÜ Norringsen, tel 5662 1300.
- Eramute ja kortermajade fassaadide rekonstrueerimine, soojustamine, krohvimine, pesemine, värvimine ja disainimine. Aitame leida parima lahenduse teie fassaadile! Tel 5647 4077, info@europlaster.ee.
- Ettevõtte teostab ehitus- ja remonttöid, ka väiksemahulisi töid. Tel 5660 7554, janek@janellidisain.ee.
- Müüa lõhutud kuivad ja toored küttepuid kohaletoomisega. Lepp, sanglepp, kask, saar. www.pakhalupuu.ee, e-post: pakhalupuu@gmail.com, tel 509 9598.
- Väljaõppinud puudelangetajad lõikavad parima hinnaga ohtlikke puid, teeme puude hooldusõikust. Puude üldseisundi hindamine ja konsultatsioon on tasuta. Tel 513 3458, info@ohtlikpuu.ee, www.ohtlikpuu.ee.
- Kogenud puuhooldajad teostavad ohtlike puude raiet ja puude hooldusõikust. Teostame puude tervisliku seisundi hindamist. SOODSAD HINNAD! Tel 522 0321, www.arbormen.ee.
- Ostan vene kristalli, serviise, vaase, keraamikat jne (ka üksikud ja kolimisjääd). Huvitavad ka naiste ehteid (merevaigust kaelakee, sõled, prossid) ja palju muud. 5356 0761, Liina.
- Vanade kellade, raamatute, mööbli jms vanavara ost (ka kolimisjääd), tel 5872 5458.

Korea maitset ÕPITUBA

RÄÄGIME KOREA ELUST

SÜNNIPÄEVA KOMMETEST
SÜNNIPÄEVA SOOKIDEST
SOOMISKULTUURIST
LAVANÕUDEST

VALMISTAME KOOS

Traditsioonilised Korea sünnipäeva söögid:
JAPCHAE - Korea vetikasupp
KOREAN BBQ - kana vardad korea maitseainetega
KIMCHI - "must be" igal söögikorral

KOREA SÜNNIPÄEVA LAUD

MEKIME KOREA SÜNNIPÄEVASOORE JOOME TEED

**27. VEEBRUAR
KELL 18.30**

Muraste kooli õppekööök
Lee tee 9

OSALUSPANUS: 45.00 €

Pare ennast kirja: muraste@muraste.ee
KOHTADE ARV PIIRATUD!

Taviberg E HITUS

- Eramu ehitus ja remont
- Siseviimistlustööd
- Fassaaditööd
- Katuste ehitus
- Santehnilised tööd
- Elektritööd
- Aedade ja piirete ehitustööd
- Tänavakivide paigaldus

Info ja kontakt
Tel + 372 604 0000
Mob + 372 5553 0422
WWW.TAVIBERGEHITUS.EE

Kas Teie majal puudub
KASUTUSLUBA?

Aitame teid!

KÜSI PAKKUMIST!

Tel: 5699 3014
info@ehitusdokument.ee

LASTEETENDUS

Kass kes reisib omapäi

**10. märts
kell 16.00**
Muraste aatrium
Lee tee 9

Eelmüügist: 5.00 eur
Kohapeal: 7.00 eur

PARIIS
ANTARKTIKA
ARKTIKA
KREEKA

TICKET

02.03

HARKU VALLA VÕRKPALLITURNIIR

TABASALU SPORDIKOMPLEKSI PALLISAALIS

VÕISTKONDADE LOOSIMINE 10:00
TURNIIRI ALGUS 10:30

Registreerimine läbi Google Forms
Rohkem infot meie facebookis ja kodulehel
www.tabasalusport.ee

TULE OSALEMA!

TEHNIKAKESKUS.EE
müük • hooldus • remont • rent

Toome Sinu muruniiduki, murutraktori ja trimmeri ise hooldusesse!

Harku vallas edasi-tagasi transport **alates 20 EUR**

Kampaaniainfo: tel: 51 900 402
www.tehnikakeskus.ee

HOOLDUS-KAMPAANIA

1.02.2024 - 1.04.2024
HAJAASUSTUSE PROGRAMMI
TAOTLUSVOOR

MIRIDON
veetöötlusseadmed

- Veeanalüüside teostamine
- Filterseadmete valik
- Filterseadme paigaldus
- Survetõsteseadmete paigaldus

Täpsem info hajaasustuse programmi kohta kohalikust omavalitsusest!

www.miridon.ee | tel. +372 5066 775 või +372 7362 633
miridon@miridon.ee | Rehepapi tee 31, Kambja vald, Tartumaa

SALAJANE ÕPITUBA
AINULT MEESTELE
KUMNA KULTUURIAIDAS
2. MÄRTS
KELL 11:00-13:00

Valmistame naistepäevaks toreda ise tehtud kingituse

info ja registreerimine kuni 26.02
kumnakultuuriait@harku.ee
tel. 5553 8009 (Kaja)

Toetab
Harku Vallavalitsus
VisitHarku

EMAKEELEPÄEV
Kumna Kultuuriaidas
16. märtsil 13.00

*Roo siidpehmet sahinat on me emakeeles,
tuule kerget kahinat on me emakeeles,
luigetiibade vihinat on me emakeeles,
talvise jääsupi sisinat on me emakeeles...*

Juli Suvi
luule- ja looduspiltide raamatu
*Iluga miilustav kilu
ilutseb kiluparve vilus*

esitlus

Muraste külaseltsis Lee tee 9

60 TUNDI
VÄIKELAEVAJUHI LOAD

VÄIKELAEVAJUHI KOOLITUS

14. märts kell 19.00
INFOTUND

Koolituse hind: 410.00 eur
sisaldab õppematerjali ja praktikatunde merel

Pane ennast kirja:
muraste@muraste.ee

"Tantsud tähtedega" kohtunik
Helen Klandorf-Sadam

SELTSKONNATANTSU
ALGKURSUS
MURASTES

alates 12.03
teisipäeviti
kell 18.15-19.30

Muraste koolis
Lee tee 9

vaata lisa ja registreeru:
tkrevalia.ee

510 9493
tkrevalia@tkrevalia.ee

